

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

az OTDT Állam-és Jogtudományi Bizottsága részére a 35. OTDK Állam- és Jogtudományi Szekciójáról

2021. április 12. és 15. között a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara rendezte az OTDK Állam-és Jogtudományi Szekcióját. Az alábbiakban összefoglaljuk azokat az információkat és tapasztalatokat, amelyek a Szakmai Bizottság érdeklődésére tarthatnak számot.

A rendezvény szervezője:	Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar
Cím:	4028 Debrecen, Kassai út 26.
Telefon:	06 (52) 512-700
A Szekció honlapjának címe	www.otdk2021law.unideb.hu
A Szekció e-mail címe:	otdk2021@law.unideb.hu
A rendezvény időpontja:	2021. április 12-15.
Ügyvezető elnök:	Dr. Szikora Veronika egyetemi tanár, dékán

I. Résztvevők, eredmények

A versenyre – az utolsó pillanatban a Társadalomtudományi Szekcióból átvett dolgozattal együtt – 270 dolgozatot neveztek a karok (ami ismét bizonyította, hogy a jelenlegi kvótarendszer szinte tökéletesen működik, annak felülvizsgálata legfeljebb szolid változtatást eredményezhet). Az immár egy éve az online térbe kényszerült oktatás ellenére a szekcióba benevezett dolgozatok száma nem csökkent, hanem pontosan azonos volt a két évvel azelőtt a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen megrendezett OTDK-ra nevezett dolgozatszámmal. A határontúli magyar nyelvű jogászképzésekből idén két dolgozatot neveztek a szekcióba (a jogtudomány államhatalmomhoz kötöttsége miatt egyébként sohasem érkeznek nagy számban határontúli dolgozatok). A nevezett dolgozatok közül 268-at be is mutattak a szerzőik (mindössze két hallgató kényszerült lemondani a részvételtől – egyikük munkahelyi elfoglaltság, másikuk betegség miatt –, ami a jelenléti konferenciákhoz képest igen csekély arány), összesen 29 különböző tagozatban.

1-3. helyezést 83 dolgozat szerzői értek el, ami a bemutatott dolgozatok kevesebb mint egyharmada. Ezen felül különdíjban további 51 dolgozat szerzői részesültek, így összesen a bemutatott dolgozatok pontosan fele (134) kapott valamilyen díjat. Ezen felül korlátozott számban adott ki a Főzsűri további jutalmakat (szinte kivétel nélkül nem önállóan, hanem valamely helyezéshez vagy különdíjhoz társítva).

A nevezett és bemutatott dolgozatok intézményi bontása

intézmény	nevezett dolgozatok	bemutatott dolgozatok
DE	30	30
ELTE	40	40
KRE	23	23
ME	30	30
PPKE	40	40
PTE	28	27
SZE	23	23
SZTE	34	34
NKE	19	18
egyéb (határontúli)	2	2
<i>összesen</i>	270	268

A helyezések karonkénti eloszlása

intézmény	I. helyezés	II. helyezés	III. helyezés	Különdíj	<i>összesen</i>
DE	7	2	2	6	11+6
ELTE	11	8	2	9	21+9
KRE	3	2	2	2	7+2
ME	0	5	3	5	8+5
PPKE	3	11	2	7	16+7
PTE	1	1	1	5	3+5
SZE	1	1	0	7	2+7
SZTE	2	7	2	9	11+9
NKE	0	1	3	0	4+0
egyéb (határontúli)				1	0+1
<i>összesen</i>	28	38	17	51	83+51 =134

A karok „nettó eredményessége” – összehasonlító táblázat 2021

DE	ELTE	KRE	ME	PPKE	PTE	SZE	SZTE	NKE
11/30 (30)	21/40 (40)	7/23 (25)	8/30 (30)	16/40 (40)	3/28 (40)	2/23 (25)	11/34 (40)	4/19 (25)
36 %	52,5 %	30,4 %	26,6 %	40 %	10,7 %	8,7 %	32 %	21 %

A táblázat a karok által megszerzett helyezések (különdíjak nélkül) és az általuk benevezett dolgozatok számának százalékos arányát mutatja (pl. 11/30=36%), amelyet tekintetünk az adott karon az adott időszakban folyó diákköri munka minőségmérőjének is. (A táblázatban zárójelben a kari kvóták láthatók.)

II. Az új típusú bírálati és zsűrizési rendszer tapasztalatai

A 35. OTDK azt bizonyította be, hogy az online rendezéssel a zsűriben való részvétel egyértelműen a fiatalabb korosztály felé tolódott el, ez azonban semmiképp sem jelentett minőségbeli csökkenést.

A bírálatok rendjét alapvetően azok az elvek határozták meg, amelyeket az ügyvezetés (a korábbi SZB-ken folyamatosan kikristályosodó szabályok alapján) a zsűrik összeállításakor következetesen szem előtt tartott. Ennek megfelelően a (bírálatot is elvégző) zsűrik összeállításának alapvető szempontja az *intézményi pártatlanság* mindent megelőző szabálya volt. A zsűrik jelentős része kizárólag olyan minősített oktatókból állt, akiknek a karáról nem szerepelt dolgozat a tagozatban. Amennyiben ez nem olt megoldható, akkor olyan személy kerülhetett a zsűribe, akinek intézményéből mindössze egyetlen dolgozat volt az adott tagozatba sorolva.

A zsűrik eredményes munkáját – megítélésünk szerint – másodszor az tette kifejezetten objektívvé, hogy a dolgozatokkal a bírálók *anonim* módon találkoztak, azaz sem a szerző neve, sem affiliációja nem szerepelhetett a dolgozatban. (Az ügyvezetésre jelentős terhet rótt, hogy néhány kap nem figyelt a szekciófelhívásban foglalt ezen rendelkezésre, ezért elég sok pályázót kellett az anonimitás megsértése miatt hiánypótlásra felhívni – és ráadásul akár többször is, mert nem tettek annak eleget. Ez azonban a következő OTDK-n már bizonyosan még jobban fog működni.)

A jövőre nézve jó gyakorlatként ennek a két elvnek az alkalmazását a tagozati zsűrik összeállításánál feltétlenül javasoljuk. Továbbá indokoltnak tartjuk, hogy a zsűrikről döntő SZB-határozatban már szerepeljen a szükség esetén behívható póttag is.

Az azonban, hogy a szekciófelhívásban *jelige* megadását kértük, feleslegesnek bizonyult, hiszen az OTDT rendszerében és a saját belső rendszerünkben is címmel azonosítottuk a dolgozatokat (név és intézmény nélkül), ez tette lehetővé, hogy mind a tagozati beosztás, mind a tagozaton belüli, lehetőség szerinti logikai sorrend könnyen kialakítható legyen.

Emiatt jó gyakorlatként a jövőre nézve javasoljuk megtartani, hogy a dolgozatokat a hallgatók mindössze címet és lezárás dátumát (helymegjelölés nélkül) tartalmazó fedlappal töltsék fel az OTDT online rendszerébe (ehhez esetleg minta-fedlapot a következő rendező intézmény készíthet, akkor még kevesebb hiánypótlás várható), illetve emellett külön kelljen a szerzőt, intézményt, konzulens nevét is tartalmazó „teljes fedlapot” is feltölteni.

Az írásbeli bírálati szakaszban a felkérés után néhány bíráló jelezte, hogy nem vállalja az értékelést (emiatt felülvizsgálandó, hogy vajon mindig „önként jelentkezés-alapú”-e a karok zsűri nevezési gyakorlata). Ezt azonban – az SZB bölcs döntése alapján előzetesen, elvi alapon rögzített – póttagok köréből (egyetlen kivétellel) tudtunk pótolni, így az előzetesen rögzített bírálati elvek nem sérültek. Egyetlen esetben kényszerültünk ettől eltérésre, amikor hirtelen közbejött okból a póttag sem tudta vállalni a bírálatot – de ezt az ügyvezetés (az SZB utólagos jóváhagyása mellett) szakmailag kompetens, a tagozatban a kiesőhöz hasonlóan nem érintett oktató személyében.

A bírálati határidőt kissé előrébb hoztuk az eredetileg tervezetthez képest, így a tervezett március 31-i határidőre kivétel nélkül minden bíráló elkészült a bírálattal. Emiatt a bíráló oktatóknak – azoknak is, akik a zsűrizést már nem tudták vállalni – hálával, köszönettel tartozunk. Örömmel tapasztaltuk, hogy a bírálatok szinten kivétel nélkül valóban érdemiek voltak, a hallgatók szakmai épülésére szolgáltak. E tekintetben egyetlen negatív észrevétel sem jutott vissza a szervezőkhöz.

A verseny lebonyolítása – a kényszerű online forma ellenére – szintén nem okozott problémát. Az eredetileg tervezett menetrendhez képest az egynapos hosszabbítás, és a szakmai programnak három napra való elosztása jó döntésnek bizonyult. A tagozatok online szobáiban a szokásosnál sokszor 4-5-ször többen „ültek.” Volt olyan tagozat, amelyben tartósan 50 fölött volt a résztvevők létszáma.

A tagozatok lebonyolítását nagyban segítette, hogy a konferenciát megelőzően többszöri próbalehetőséget kapott mindenki (először karonként, hiszen az anonimitást semmiképp nem akartuk megsérteni a bírálatok teljes lezárását megelőzően, majd tagozatonként a zsűrivel együtt is), és a Debreceni Egyetem által biztosított Cisco webex program stabil háttérnek bizonyult (tartalékrendszerként a Skype platformot állítottuk be, de egyetlen tagozatban sem volt szükség az aktiválására). Megítélésünk szerint szintén segített ebben az előzetesen minden résztvevőnek kiküldött részletes tájékoztató anyag is.

A tagozatokban a menetrend pontos betartására elsősorban a házigazdák ügyeltek, akik a hostokkal együtt élőben, a kari épületünkben berendezett 10 „stúdióban” adtak személyesebb hangulatot az online tagozati üléseknek. De nem tudtuk volna ilyen pontosan tartani a tervezett menetrendet és az előadások ütemezését (amely különösen fontos volt amiatt, mert a szerzők és az opponensek között is előfordult, hogy többen két vagy három tagozatban is érintettek voltak), ha a résztvevők – zsűritagok, versenyzők és opponensek – nem lettek volna nagyon fegyelmezettek és megértőek a szabályainkkal szemben. Ezt is nagyon köszönjük nekik, hiszen enélkül nem lehetett volna ennyire eredményes a konferenciánk.

III. A kötelezően előírt további feladatok tapasztalatai

Az online lebonyolítás sajátos eredménye, előre nem látható tapasztalat volt, hogy a szokásosnál sokkal nagyobb érdeklődés a szakmai programokat kísérte. Az OTDT előírta az ügyvezetések számára, hogy minden olyan programelemet meg kell valósítani, ami egy jelenléttel zajló konferencián is meglenne. Azonban azt tapasztaltuk, hogy az online térben ezek az – alapvetően közösségi jellegű – programok egyszerűen nem érvényesültek.

A kötelezően előírt illetve kísérőprogramok egy része online élő program volt (előadások, beszélgetések), más része előre rögzített (részben az OTDK-ra készített, részben – pl. városi imázsfilmek esetében – nem OTDK-specifikus) programelem. A kísérőprogramokat „szakmai”, „középiskolás”, „sport”, „kulturális” és „esti” programokra osztottuk be, és mindhárom versenynapon bőséges programkínálattal szolgáltunk. A résztvevők száma azonban ezeken az alig 5-6 főtől a 40-45 főig terjedt csak, azaz tapasztalataink szerint az online konferencia ebben a tekintetben valóban nem tudta pótolni azt a koncentrált részvételt, amit a jelenléti konferencia kísérőprogramjai jelentenek egy OTDK-n.

A kísérőprogramok közül is a szakmaibb jellegűek voltak a legnépszerűbbek: „a magyar jogi diplomával a világban” beszélgetéssorozat három napján az USA-ból jelentkeztek be barátaink és az EU szerveinél dolgozó volt hallgatóink, és moderátorok segítségével igazán jó hangulatú beszélgetések folytak. Sokkal kevesebb résztvevőt vonzott az ICANN angol nyelvű tájékoztatója vagy a fenntartható fejlődés és divat témájú beszélgetés. De aki akart, biztosan talált magának érdekes szabadidős programot is.

Középiskolások bevonása

A rendezvényt megelőzően több mint 50 középiskolába küldtük el a felhívást, amellyel megszólítottuk az igazgatókon keresztül a diákokat. Az online rendezés előnye, hogy az első regisztráció egy pécsi középiskolából érkezett. A megszólított középiskolák részéről azonban nagyarányú volt az érdektelenség. A rendezvény előtt mindösszesen 27 regisztrációt kaptunk, és azt tapasztaltuk, hogy a kifejezetten középiskolásokat célzó rendezvényeken még ennél is sokkal kevesebben vettek részt. (Emiatt volt olyan programelem is, amely érdeklődés hiányában elmaradt.) Azt viszont nem tudtuk ellenőrizni, hogy vajon a tagozati üléseken nem voltak-e benn érdeklődő középiskolások – reméljük, hogy igen.

Sportprogramok

Ezzel a kezdeményezéssel az online térben koncepcionális problémák voltak. A sportolás ösztönzése tiszteletreméltó dolog, de ezt az online térben igen nehéz kivitelezni. A sportos programjainkat alapvetően a DESOKK-kal együttműködve készítettük és hirdettük meg, emellett folyamatosan igyekeztünk a sok üléssel járó online munka/tanulás káros hatásainak csökkentését célzó tornákat is leadni, népszerűsíteni. A sportprogramok másik része az e-sportról szóló előadás volt, amely viszonylag nagyobb érdeklődést váltott ki. Azt nem tudjuk ez alapján felmérni, hogy egy jelenléti OTDK feszített programjába hogyan férnének bele a sportprogramok, de szabadidős sporttal talán lehet kísérletezni. Ez a következő rendezők nagy feladata lesz.

Roska Tamás tudományos előadás

Az előadást – bár terveink szerint előben került volna rá sor, a vírushelyzet miatt mégis – online tartotta a győztes pályázó, Lukács Adrienn, a Szegedi Tudományegyetem tanársegédje. Az ügyvezetés úgy döntött, hogy a nyitóünnepség keretében kerül sor a húszperces előadásra, amely valóban méltó is volt a miniszteri, rektori és polgármesteri személyes jelenléttel is ünnepélyessé tett nyitórendezvényhez.

Az online előadás miatt az oklevél és a plakett megküldéséről postán, a pénzjutalom kifizetéséről pedig pénzügyi úton intézkedtünk.

Internetes felületek üzemeltetése

Az előző OTDK-hoz hasonlóan mi is azt tapasztaltuk, hogy a közösségi médiás felületek (facebook, instagram és honlap) közül az instagram és a facebook voltak azok, amelyekkel a legtöbb embert lehetett elérni, és ahol az interakciók zöme történt. Ebből kifolyólag ezek a platformok nemcsak a versenyt megelőzően, hanem annak során is hasznosnak bizonyultak. Azt tapasztaltuk, hogy ezek a felületek sokkal gyorsabban, könnyebben működtethetők, mint a honlap, amelyet kicsit döcögősebben, fokozatosan tudunk megtölteni tartalommal. (Utóbbinak azonban vitathatatlan pozitívuma az, hogy tartósan alkalmas az információk tárolására: a honlapunk ma is működik, az eredmények ott visszaellenőrizhetők, az OTDK Plusz-ra megjelentetett tanulmánykötetet és a rezümékötetet oda feltéve minden új eredmény is hosszú időre elérhető.)

A facebookot találtuk a leginkább alkalmasnak az információk közlésére, fényképek, interjúk, élménybeszámolók közzétételére. A facebookon tudunk a legtöbb érdeklődővel kapcsolatot teremteni: a rendezvény oldalát 417 ember kedveli, 448 ember követi. Egy-egy konferencia előtti vagy utáni bejegyzésünk minimum 2-300 eléréssel rendelkezik, viszont a rendezvény alatti, igazán fontos információkat tartalmazó bejegyzések (pl. a konferencia menetrendje, napi kísérőrendezvények közzététele) 1700-3400 közötti megtekintést mutat. A legnépszerűbb bejegyzésünk a szakmai program naponkénti beosztása volt, több mint 5500 eléréssel. A facebook oldalt a konferencia lezárása óta is folyamatosan használjuk (mint korábban is) pl. közérdekű információk, publikációs felhívások, TDK-s hírek közzétételére. Ebben a funkciójában az oldalt legalább az év végéig meg kívánjuk tartani. (Számunkra meglepő volt ugyanakkor, hogy az OTDK Plusz-nak a facebook oldalon való hirdetése már a várakozásnál lényegesen kisebb érdeklődést váltott ki.)

Emellett nagyon népszerű volt a nyitó- és zárórendezvény, amelyet a honlapon előben közvetítettünk az Egyetem Multimédiás Központja munkatársainak segítségével. A zárórendezvény szintén több mint 4000-es megtekintést produkált.

Az instagram felületen fotóinkkal, bejegyzéseinkkel (amelyek készítésébe és kezelésébe a hallgatók egy külön stábjá is bekapcsolódott) a rendelkezésre álló adatok alapján 200-400 fős közönséget

értünk el. Az instagram fiókot kb. 350 ember követte. Az instagramon figyelemfelhívó képekkel, illetve kvízzjátékokkal kísértük a rendezvényt, ekként igyekeztünk elérni az érintetteket.

Összességében mi is azt tapasztaltuk, hogy a közösségi média platformok közül a leghasznosabb a facebook volt, ezt követte sorrendben az Instagram és a honlap.

IV. Szervezési tapasztalatok:

Az alábbiakban csak azokat a tapasztalatokat részletezzük, amelyeket az SZB szempontjából jelentősnek értékelünk.

Az *online szervezés* sajátossága volt, hogy a szervezés hektikusabb emberierőforrás-ráfordítást igényelt. A szervezői stáb folyamatos működése mellett a rendezvény négy napjának sikeres lebonyolításához sokkal több munkatárs aktív közreműködésére volt szükség, mint a jelenléti konferencia esetén, ugyanakkor nehezítette a helyzetet, hogy mind az oktatók, mind a hallgatók online oktatási formában voltak, azaz személyes jelenléttel szinte senkire nem számíhattunk. Ez (az általános gyakorlathoz képest) azt eredményezte, hogy a hallgatók sokkal kevésbé tudtak részt venni a szervezésben. Így a kiesett hallgatói segítséget oktató és adminisztrátor kollégák bevonásával pótoltuk.

A konferencianapokra 10-10 helyszínt (tantermet) rendeztünk be kamerával, asztali számítógépekkel és lappal, hogy egyrészt ekként garantáljuk a tagozatok számítástechnikailag biztonságos lebonyolítását, másrészt a hostok és a házigazdák személyes jelenlétével valamelyest pótoljuk a konferencia online rendezéséből adódó hiányt, csökkentjük a személytelenséget. Ezt segítette az is, hogy a tagozatokban a zsűri és a versenyzők, valamint az opponensek mindenkor képpel és hanggal voltak jelen.

Bár a rendezvény lebonyolítását a három konferencianapon és a főzsűri negyedik napi ülésén sem zavarta meg semmi, arra külön ügyeltek informatikus munkatársaink, hogy a bejelentkező vendégek (a „hivatalos” résztvevőkkel ellentétben) csakis kép és hang nélkül, ugyanakkor lehetőleg teljes névvel bejelentkezve vegyenek részt a tagozati üléseken.

Az online konferencia szakmai elismertségét és értékét azonban nagyban emelte, hogy az ünnepélyes nyitó- és zárórendezvényt a debreceni egyetem Aulájából, tekintélyes résztvevői kör jelenlétével tudtuk élőben közvetíteni.

A megnyitót személyes jelenlétével tisztelte meg:

- Dr. Varga Judit, Magyarország igazságügyminisztere,
- Dr. Papp László, Debrecen Megyei Jogú Város Polgármestere,
- Dr. Szilvássy Zoltán, a Debreceni Egyetem rektora.

Az Állam- és Jogtudományi Szakmai Bizottság elnöke és az ügyvezető elnök mellett valamennyien köszöntő beszédben üdvözölték a résztvevőket. A megnyitó közvetítésébe online „jelentkezett be” dr. Szendrő Péter professzor, az OTDT elnöke, valamint a megnyitó második felében került sor a Roska Tamás Tudományos Előadásra is.

A megnyitót – szintén személyes jelenléti formában – a Művészeti és Művészettudományi Szekcióban is eredményesen szerepelt, a DE Zeneművészeti Karának hallgatóiból álló, Virtuózok-győztes TanBorEn Trió műsora tette még élménygazdagabbá.

Együttműködés a karok TDT képviselőivel: Nagyon megkönnyítette a szervezési feladatokat a gördülékeny együttműködés a karok képviselőivel, amiért köszönettel tartozunk.

Iránymutatások a zsűrinek: Nagyban megkönnyítette rendezőként a feladatunkat, hogy minden zsűrit előre elláttunk a szükséges információkkal. Ebből különösen a kiosztható díjak egyértelmű összeállítása bizonyult hasznosnak, mert ez nem csak a tagozati zsűriknek volt hasznos, hanem a főzsűri ülését is nagyon lerövidítette.

A támogatókkal kapcsolatos tapasztalatok: A szekció megrendezését 25 külső támogató segítette fővédnökként, védnökként és támogatás felajánlójaként, akik – lehetőségeikhez mérten – a rendezvény költségeinek fedezésében (enyhítésében) vagy különdíj felajánlása révén járultak hozzá a lebonyolítás sikerességéhez.

Az előző OTDK-hoz képest nekünk „nagy felajánlónk” nem volt (az Innovációs és Technológiai Minisztérium által az OTDK szervezésére biztosított 25,9 MFt-on túl), de az online szervezés miatt a felmerült költségek is lényegesen kisebb nagyságrendben mozogtak. A támogatók által felajánlott különdíjak az Szja.tv. (1995. évi CXVII. törvény) 1. számú mellékletének 4.43. pontja alapján biztosított adómentességnek köszönhetően főként pénzjutalmak voltak. Ezeket 15.000,-Ft és 50.000,-Ft között tartottuk (erre kértük a támogatókat).

A különdíjként vagy jutalomként felajánlott pénzdíjak egy része esetében maguk a támogatók utaltak a díjazott hallgatóknak, a díjazottak szükséges adatait továbbítottuk a támogatók felé. A visszajelzések szerint e támogatások kifizetése hiánytalanul megtörtént. A támogatók közül néhányan tárgyi nyereményt (könyvjutalom, könyvcsomagok), míg mások szolgáltatásokat (folyóirat-előfizetések, Ügyvéd Plusz Jogtár előfizetés) vagy egyéb lehetőséget (szakmai gyakorlat, fizetett szakmai gyakorlat, részvétel az Alkotmánybíróság szimulációs Teljes ülésén, publikációs lehetőség) ajánlottak fel. Ezek esetében is biztosítottuk a támogatók részére a díjazottakkal való kapcsolatfelvétel lehetőségét, illetve – a Wolters Kluwer kiadó esetében – mi gondoskodtunk a tárgyjutalmak és díjak postázásáról.

V. Összegzés

A 35. OTDK online lebonyolítása egyszeri – és reményeink szerint nem megismétlendő – kényszerhelyzet, egy egészen új, eddig ismeretlen feladat volt, amelyet a résztvevők egyhangú visszajelzése alapján sikeresen oldott meg a Debreceni Egyetem Állam- és jogtudományi Kara. A személyes jelenlét hiányát lehetőség szerint oldották, azonban – amint azt a szeptemberi OTDK Plusz rendezvény igazolta és bizonyította, a tudományos diákköri konferenciák lényegét a hallgatók és az oktatók személyes kontaktusa, élénk eszmecseréje adja, amelyet az online világba csak korlátozottan lehet átvinni. Ezért – az online világ minden előnye mellett is – feltétlenül bízunk abban, hogy a következő konferencia már személyes jelenléttel valósulhat meg.

A szervezők és a Szakmai Bizottság megköszöni valamennyi zsűritag felelősen elvégzett bírálati munkáját, a támogatók felajánlásait, a szakmai kísérőrendezvények szervezőinek, vezetőinek áldozatvállalását, és a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi kar valamennyi oktatójának, nem oktató dolgozójának a rendezvény megvalósításához nyújtott elkötelezett segítségét.

Debrecen, 2021. október 10.

Dr. Balogh Judit

habil. egyetemi docens

az OTDT Állam- és Jogtudományi
Szakmai Bizottságának elnöke

Dr. Szikora Veronika

egyetemi tanár, dékán

a 35. OTDK Állam- és Jogtudományi
Szekciójának ügyvezető elnöke